

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมา

กีฬามีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ทั้งในด้านการเสริมสร้างสุขภาพพลานามัย ให้แข็งแรง และจิตใจที่แจ่มใส นับเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งประการหนึ่งที่เอื้ออำนวยให้ประชาชนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ นำไปสู่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การเมือง อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ การพัฒนาคนในชาติให้มีความสามัคคี มีระเบียบวินัย รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่ ต่อตนเอง และประเทศชาติ ต้องอาศัยการกีฬาเป็นสื่อสำคัญ การกีฬาจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องได้รับการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมโดยถ้วนหน้า

การกีฬาแห่งประเทศไทยและสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (กรมพลศึกษาเดิม) ได้ถ่ายโอนภารกิจงานส่งเสริมกีฬาให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีขอบเขตการถ่ายโอนภารกิจโดยสรุป ดังนี้

สนามกีฬาระดับจังหวัด ถ่ายโอนให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสนามกีฬานั้นตั้งอยู่ ยกเว้น สนามกีฬาที่มีวิทยาลัยพลศึกษาตั้งอยู่ 13 แห่ง ให้อยู่ในความดูแลของสำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ

สนามกีฬาระดับรอง ถ่ายโอนให้แก่ เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งสนามกีฬานั้นตั้งอยู่ ยกเว้นสนามกีฬาที่อยู่ในโรงเรียน สถานศึกษา ให้อยู่ในความดูแลของสถานศึกษา นั้น

การก่อสร้างลานกีฬาเอนกประสงค์ ถ่ายโอนให้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และโครงการลานกีฬาเอนกประสงค์ระดับตำบลถ่ายโอนให้องค์การบริหารส่วนตำบล

การจัดหาอุปกรณ์กีฬา ถ่ายโอนให้แก่ เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด

นอกจากภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กฎหมายได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีภารกิจด้านการส่งเสริมกีฬา ดังนี้

● พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

“มาตรา 68 ภายใต้งบบังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบล อาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

(4) ให้มีสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ”

● พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

“มาตรา 54 ภายใต้งบบังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมืองอาจจัดทำกิจการใดๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

(9) ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษา

มาตรา 57 เทศบาลนคร อาจจัดทำกิจการอื่นๆ ตามมาตรา 54 ได้”

● พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540

“มาตรา 45 องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดังต่อไปนี้

(8) จัดทำกิจการใดๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง”

- กฎกระทรวง (พ.ศ. 2541) ออกตามความในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540

“ให้กิจการดังต่อไปนี้ เป็นกิจการที่ราชการส่วนท้องถิ่นอื่น สมควรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ

(12) จัดให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬา สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สวนสาธารณะและสวนสัตว์ ตลอดจนสถานที่ประชุม อบรมสำหรับราษฎร”

● พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

“มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(14) การส่งเสริมกีฬา

มาตรา 17 ภายใต้บังคับมาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(18) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น”

ดังนั้นมาตรฐานการส่งเสริมกีฬาจะเป็นประโยชน์สำหรับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการด้านการส่งเสริมกีฬาตามภารกิจ อำนาจหน้าที่ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถดำเนินงานได้อย่างมีมาตรฐาน

1.2 วัตถุประสงค์

1.2.1 เพื่อให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นคู่มือและแนวทางในการดำเนินงานด้านการส่งเสริมกีฬาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2.2 เพื่อให้ผู้บริหารขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาตรฐานการส่งเสริมกีฬาไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารจัดการ เช่น การจัดทำแผนพัฒนาการกีฬาในระดับท้องถิ่น การจัดตั้งงบประมาณ การสรรหาและการพัฒนาบุคลากร รวมทั้งใช้ในการติดตามตรวจสอบกำกับดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่

1.2.3 เพื่อให้การส่งเสริมกีฬาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการส่งเสริมสุขภาพ พลานามัย ความแข็งแรงทั้งร่างกายและจิตใจของประชาชน

1.3 ขอบเขตของมาตรฐาน

มาตรฐานการส่งเสริมกีฬาได้กำหนดแนวทางในการส่งเสริมกีฬาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นรวม 5 ด้าน ประกอบด้วย

1.3.1 ด้านสถานที่ออกกำลังกาย สนามกีฬาและสวนสุขภาพ

1.3.2 ด้านอุปกรณ์กีฬา อาคาร และสถานที่

1.3.3 ด้านการบริหารจัดการ

1.3.4 ด้านบุคลากร

1.3.5 ด้านการจัดกิจกรรม

1.4 คำนิยาม

1.4.1 กีฬา หมายถึง กิจกรรมที่ใช้ร่างกายเป็นสื่อในการเคลื่อนไหว โดยมีรูปแบบและระเบียบวิธีตามกติกาที่กำหนด และทำให้เกิดความสนุกสนาน ดิ้นเต้น ท้าทายความสามารถ ซึ่งจะใช้เป็นกิจกรรมการแข่งขันหรือ เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเพื่อสุขภาพพลานามัยที่ดีก็ได้

1.4.2 การส่งเสริมกีฬา หมายถึง การดำเนินการใดๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในการเล่นกีฬาหรือออกกำลังกายอย่างทั่วถึง ซึ่งรวมถึงการจัดหาสถานที่ บุคลากร อุปกรณ์ และงบประมาณ เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับประโยชน์อันมีผลต่อการพัฒนาการกีฬาของท้องถิ่น

1.4.3 มาตรฐานการส่งเสริมกีฬา หมายถึง ข้อกำหนดหรือเกณฑ์ที่ระบุไว้เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมกีฬา ประกอบด้วย มาตรฐานด้านสถานที่ออกกำลังกาย สนามกีฬาและสวนสุขภาพ มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ และอุปกรณ์กีฬา มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ มาตรฐานด้านบุคลากร และมาตรฐานด้านการจัดกิจกรรม

1.4.4 สถานที่กีฬา หมายถึง สถานที่ดำเนินการกิจกรรมทางการกีฬา ประกอบด้วย สนามกีฬา ต่างๆ รวมทั้งอาคารประกอบ ได้แก่ สำนักงานติดต่อ ห้องฝึกนักกีฬา ห้องพยาบาล ห้องประชุม ห้องแถลงข่าวกีฬา เป็นต้น

1.4.5 สนามกีฬาระดับจังหวัด หมายถึง สนามกีฬากลางของจังหวัดที่จัดสร้างโดยงบประมาณของกีฬาแห่งประเทศไทย หรือของกรมพลศึกษา หรือของหน่วยงานในจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นสนามกีฬาหลักของจังหวัดในการจัดการแข่งขันกีฬาในระดับจังหวัด ระหว่างจังหวัดหรือภาค หรือระดับชาติ โดยปกติจะเป็นสนามขนาดมาตรฐานสากล ซึ่งประกอบด้วย สนามกีฬา กลาง สำหรับการแข่งขันฟุตบอลและมีลู่วิ่งสนามเพื่อการแข่งขันกรีฑาและอาจมีสนามอื่นๆ ประกอบ เช่น สระว่ายน้ำ โรงยิมเนเซียม เป็นต้น

1.4.6 สนามกีฬาระดับรอง หมายถึง สนามกีฬาที่จัดสร้างโดยงบประมาณของกีฬาแห่งประเทศไทย หรือหน่วยงานอื่น เช่น กรมพลศึกษา เทศบาล หรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีเป้าหมายเพื่อจัดการแข่งขันกีฬาในระดับอำเภอ หรือเพื่อกิจกรรมกีฬาของท้องถิ่น เทศบาลตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล โดยปกติจะประกอบด้วย สนามฟุตบอล และลู่วิ่ง ซึ่งอาจจะมีหรือไม่มีอาคารกีฬาอื่นก็ได้

1.4.7 ลานกีฬาเอนกประสงค์ หมายถึง ลานโล่ง กว้าง ตามปริมาณพื้นที่ที่จะจัดหาได้ สามารถใช้เพื่อการเล่นกีฬา หรือออกกำลังกาย หรือการทำกิจกรรมอื่นใดของชุมชน เช่น การจัดงานตามวัฒนธรรมประเพณีของท้องถิ่น หรือการชุมนุมเพื่อพบปะสังสรรค์ก็ได้

1.4.8 ตัวชี้วัดขั้นพื้นฐาน หมายถึง ตัวชี้วัดที่มีความสำคัญเป็นพื้นฐานเพื่อกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องจัดให้มีเกี่ยวกับการส่งเสริมกีฬา

1.4.9 ตัวชี้วัดขั้นพัฒนา หมายถึง ตัวชี้วัดที่มีความสำคัญในการพัฒนากระดานการส่งเสริมกีฬาให้มีความก้าวหน้ามากกว่าตัวชี้วัดขั้นพื้นฐาน และเป็นการกำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเลือกทำตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ

1.5 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

มาตรฐานฉบับนี้จัดทำขึ้นภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง คือ พระราชบัญญัติการกีฬาแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2528